

7/8050
6125

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : 30824082/610- 7085
Konu : Mersin Milletvekili
D. Fikri SAĞLAR'ın
Yazılı Soru Önergesi

SÜRELİDİR
.../.../2016

09 Aralık 2016

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 06/10/2016 tarihli ve 43452547-120.07-59499 sayılı yazınız.

Mersin Milletvekili D. Fikri SAĞLAR'ın; Mersin'in Tarsus İlçesinde meydana gelen toplu balık ölümleri ve arıtma tesisleri hakkında Bakanlığımıza yönelmiş olduğu 7/8050 Esas sayılı yazılı soru önergesi incelenmiş olup, konuya ilişkin cevabımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Mehmet ÖZHASEKİ
Bakan

EK:

-Cevap Yazısı (1 Adet, 3 Sayfa)

MERSİN MİLLETVEKİLİ
SAYIN D. FİKRİ SAĞLAR'IN
TBMM 7/8050 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
DAİR SORULAR VE CEVAPLARI

SORULAR:

Tarsus İlçesi'ne bağlı Baharlı Mahallesi yakınlarında denizle birleştiği noktada milyonlarca kefal balığı telef olarak sahile vurduğu medyada yer almıştır. Sahile vuran ölü balıklar vakası burada ilk defa yaşanmamıştır. Köylülerin iddialarına göre benzer olaylar 4 aydır yaşanmaktadır. Doğa dostları ve çevreciler birçok arıtma suyunun çalışmadığını öne sürmektedir. Bazı doğa dostları kendi ceplerinden ödedikleri paralar ile tahliller yaptırmış ve bu sonuçlara göre; Adana'daki arıtma tesisinden atılan zehirli atıkların, Seyhan Irmağı'na karışması sonucu toplu balık ve deniz canlılarının öldüğünü iddia etmişlerdir. Yine iddialara göre; Doğa dostları tahlil sonuçlarını Tarsus Kaymakamlığına, Mersin Valiliğine, Adana'daki yetkililere verilmesine rağmen hiçbir işlem yapılmamıştır.

Bu çerçevede;

- 1) Zehirli atıkların Seyhan Irmak'ına döküldüğü iddiası doğru mudur? Doğru ise neden arıtma çalışması yapılmamaktadır?
- 2) Doğa dostlarının ilgili makamlara verdiği tahlil sonuçları hakkında değerlendirilme yapılmış mıdır ya da yapılacak mıdır?
- 3) Sahile vuran ölü balıklarla ilgili önleyici bir çalışmanız olacak mıdır? Yoksa bir sonraki felaketi seyredecek miyiz?

CEVAPLAR:

Mersin ve Adana Valiliklerinden alınan bilgilere göre;

1- Mersin İli, Tarsus İlçesi, Baharlı Köyü civarından Seyhan Nehri'nin Denize döküldüğü noktada kefal cinsi balık ölümlerinin basına yansımaları müteakip, Adana Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğümüzce 5 ayrı denetim ekibi tarafından tüm hafta boyunca drenaj kanalları ve Seyhan Nehri'nin denize döküldüğü bölgede denetimler yapıldığı,

Adana Su ve Kanalizasyon İdaresinin (ASKİ) Doğu ve Batı olmak üzere; 2 adet atık su arıtma tesisi bulunduğu, Adana İli, Seyhan İlçesi, Sarıhamzalı, Küçükdikili ve Büyükdikili mahallelerinden kaynaklanan evsel atık sular ve aynı bölgede bulunan sanayi kuruluşlarına ait atık suların Adana Su ve Kanalizasyon İdaresi (ASKİ) kanalizasyon hattına verildiği ancak, bu kanalın atık su arıtma tesisine bağlı olmadığı tespit edildiği, kanalizasyon hattının arıtma tesisine bağlanması gerektiği konusunda daha önce 2 defa, söz konusu balık ölümlerini müteakip de 1 defa olmak üzere, Adana Büyükşehir Belediyesi, ASKİ Genel Müdürlüğüne uyarı yazısı yazıldığı,

Adana İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğünün 21.09.2016 tarihli Bilgi Notu yazısında; Adana Veteriner Kontrol Enstitüsü Müdürlüğünce balıklar üzerinde yapılan ilk analizlerde, balıklar üzerinde yapılan toksikolojik muayenede herhangi bir toksin tespit edilmediği, balık ölümlerine alglerin (su yosunu) aşırı artışının sebep olabileceği ve balıkların bu algleri fazlaca tüketip bağırsak sistemlerinde hasarlar oluşturabileceğinin belirtildiği,

Alg artışına organik kaynaklı kirliliğin sebep olduğu bilinmekte olup, drenaj kanallarındaki organik kirlilik yükünün artmasına sebep olan ASKİ Kanalizasyon deşarjlarının kontrol altına alınması gerektiği, söz konusu bölgede sadece kefal cinsi balıkların ölü bulunduğu, aynı bölgede yaşayan diğer su canlıları ve balık türlerinde ölüm tespit edilmediği, balık ölümleri sebebinin de alg artmasına bağlı olabileceği,

Adana İli sınırları içerisinde bulunan TD5, TD7 ve TD8 DSİ drenaj kanalları üzerinde sanayi tesisleri bulunmaktadır. Bölgede bulunan firmaların atık su arıtma tesisi deşarj noktalarından atık su numuneleri alınmıştır. Söz konusu bölgede yapılan denetimlerde; işletmelere ait atık su arıtma tesislerinin çalışmalarında uygunsuz herhangi bir durum tespit edilmediği, bu tesislerin sürekli çalıştırıldığı,

İfade edilmektedir.

2- Adana İlinden kaynaklanan kirlilikler, daha çok TD-0 olarak isimlendirilen DSİ Drenaj kanalı ile Seyhan nehrine bağlanmakta, bu kanal da diğer yan kanalların kirliliğine maruz kaldığı, Adana İlinde; Batı Atık Su Arıtma Tesisi ile arıtılan atık sular TD-0 drenaj kanalının kolu olan TD8 drenaj kanalına verildiği, Adana-Tarsus karayolu boyunca kurulmuş olan çeşitli sektörlere ait sanayi faaliyetlerinden kaynaklanan atık sular da, TD-5, TD-7 isimli DSİ drenaj kanalları vasıtasıyla TD-0 drenaj kanalına taşındığı, TD-0 kanalı ise tüm bu sözü edilen drenaj kanallarından taşınan kirlilikleri toplayarak Tarsus ilçesi Baharlı köyü sınırları içerisinde, Seyhan nehri ile birleştiği ve akabinde Seyhan nehri Akdeniz'e döküldüğü, yapılan inceleme sırasında Seyhan nehri ile birleşen TD-O kanalının koyu renkli olduğu ve etrafa kötü koku yaydığı, Adana Doğu Atık su Arıtma Tesisi ise doğrudan Seyhan nehrine deşarj yapıldığı,

Yaşanan balık ölümleriyle ilgili olarak, Adana Valiliği (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü) DSİ VI. Bölge Müdürlüğü, Sahil Güvenlik Akdeniz Bölge Komutanlığı, İl Halk Sağlığı Müdürlüğü ve Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü, ASKİ Genel Müdürlüğü, MESKİ Genel Müdürlüğü gibi kurumlarla koordinasyon sağlanmış ve daha önce tespit edilen eksiklikler yeniden gündeme getirildiği, yapılan saha çalışmalarına ilaveten; 22.09.2016 tarihinde DSİ VI. Bölge Müdürlüğü, Adana Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü ile Mersin Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğümüz teknik ekiplerince yapılan toplantıları müteakip, 28.09.2016 tarihinde de tüm ilgili kuruluşların katılımıyla, Mersin Valiliği nezdinde değerlendirme ve koordinasyon toplantısı gerçekleştirildiği,

Yapılan bu toplantılarda, özellikle Adana İli Sarıhamzalı, Küçükdikili, Sanayi sitesi yerlerde alt yapı eksikliklerinin bulunduğu, bu yerlerdeki atık suların drenaj kanalları ile veya doğrudan Seyhan nehrine verildiğinin altı çizilmiş ve ASKİ tarafından altyapı eksikliklerinin giderilmesine yönelik çalışmalar hakkında bilgi alındığı, ayrıca, ASKİ yetkilileri, Adana İli Batı bölgesindeki altyapı eksikliği bulunan yerlerin yaklaşık 26 Km'lik bir kanalizasyon inşası gerektirdiği, bu hattın 15 Km'lik bölümünün tamamlandığı, ancak tamamlanan bölümlerin terfi bağlantısının henüz gerçekleştirilmediği, geriye kalan 11 Km'lik bölümünün "B-6 Kollaktör Hattı Terfi Projesi" ile 2017 yılı içerisinde tamamlanmasının planlandığı ve bu bölümün de tamamlanmasıyla birlikte, terfi bağlantılarının yapılarak, bölgedeki alt yapı eksikliğinin giderileceği,

Seyhan nehri mansabında meydana gelen çok sayıda balık ölümlerinin sebebinin net olarak belirlenmesine yönelik, İl Halk Sağlığı Müdürlüğü, Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü ve DSİ IV Bölge Müdürlüğü gibi kuruluşlarca analizler yapılmıştır. Yapılan analizlerde, ölü balıklarda herhangi bir toksik bulguya rastlanmadığı, ancak nehirdeki oksijen seviyesinin düşük olması nedeniyle, Seyhan nehrinin kirliliğe maruz kaldığı, Mersin Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğümüzce; Adana ve Mersin illerindeki diğer kurumlarla koordinasyon çalışmalarına devam edildiği,

Belirtilmektedir.

Bu çerçevede;

- Adana İl merkezinin kuzeyi menba kabul edilmek suretiyle, denize döküldüğü mansaba kadar olan güzergah boyunca Seyhan nehri üzerinde özellikle atık su bağlantı noktalarını kapsayacak şekilde kirlilik izleme noktaları oluşturulması, bu noktalardan alınacak numunelerin analiz sonuçlarının neden-sonuç ilişkisi içerisinde raporlanmasına yönelik çalışma başlatılması,
- ASKİ tarafından bölgedeki altyapı eksikliğinin giderilmesine yönelik yürütülen “B-6 Kollaktör Hattı Terfi Projesi” nin hızlandırılması, - Seyhan nehri ve bağlı drenaj kanallarına atık su deşarj eden sanayi kuruluşlarına yönelik denetim ve izleme çalışmalarının artırılması,
- Münferit olarak yasa dışı bir şekilde nehir ve kanallara kamyon ve vidanjör vasıtasıyla atık/atık su boşaltan kişi veya kuruluşların daha sıkı takibine yönelik çalışmaların artırılması, çalışmalarının bölgedeki kirliliğin azaltılmasına katkı sağlayacağı,

Değerlendirmesi yapılmıştır.

3- Bakanlığımızca; geçmiş yıllarda, bölgede yaşanan olumsuzlukların ve kirlilik kaynaklarının tespitine yönelik olarak, Adana ve Mersin Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüklerimiz tarafından gerçekleştirilen müşterek çalışmalara ilaveten; Çevre Kanununa aykırı faaliyet gösteren ve kirliliğe sebebiyet veren işletmelere 2872 sayılı Çevre Kanunu ilgili maddelerince idari yaptırım uygulanmakta ayrıca çevre kirliliğine sebebiyet verenler hakkında Cumhuriyet Savcılıklarına suç duyurusunda bulunmaktadır. Seyhan Havzasında Bakanlığımız merkez ve taşra teşkilatında görevli denetim personelleri tarafından 2016 yılının ilk 8 ayında 660 denetim gerçekleştirilmiş, 138.616,83 TL idari yaptırım uygulanmış; 2015 yılında 973 denetim gerçekleştirilmiş, 514.525 TL idari yaptırım uygulanmış olup, denetimlere hız kesmeden devam edilecektir.

Ayrıca, Adana Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğümüz tarafından, bu bölgedeki tüm sanayi tesislerine Çevre İzni kapsamında atık su arıtma tesisleri yaptırılmıştır. Bu nedenle, bölgedeki sanayi tesislerinden drenaj kanallarına arıtılmadan atık su deşarj edilmesi söz konusu değildir. Bu tesislerle ilgili olarak Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği kapsamında, belirli periyotlarla numuneler alınarak analizleri yaptırılmaktadır. Söz konusu bölgedeki ASKİ kanalizasyon hattının arıtma tesisine ilişkin yapılması gereken çalışmaların biran önce başlatılması ve sonuçlandırılması hususunu İl Müdürlüğümüz titizlikle takip edecektir.

